

Editörden

Çok değerli okuyucularımız,

Dergimizin 2020 yılı ikinci sayısında bilimsel araştırmaları sizlere aktarmaktan, aynı zamanda bilimsel bir platformda sizlerle buluşmaktan gurur duyuyoruz.

Bu sayıdaki paylaşımlarımız sekiz araştırma makalesi ve dört derlemeden oluşmaktadır. İlk araştırma, Yurdağül HAZIR ve Gülçin BOZKURT'un "Üst Solunum Yolu Enfeksiyonu Geçiren Çocuklarda Tamamlayıcı ve Alternatif Tedavi Uygulamalarının İncelenmesi" isimli tanımlayıcı çalışmasıdır. Araştırmanın örneklemini üst solunum yolu enfeksiyonu tanısı almış 236 çocuğun ebeveyni oluşturmuştur. Araştırmada, ebeveynlerin büyük çoğunluğunun tamamlayıcı ve alternatif tedavi uyguladığı, çoğunlukla tamamlayıcı alternatif tedavi yöntemlerinin ilaç tedavisinden önce kullanıldığı, eğitim düzeyi arttıkça tamamlayıcı ve alternatif tedavi kullanma oranlarının düştüğü belirlenmiştir. Toplumun konu hakkındaki eğilimini belirleyen alana katkı verici bir çalışmadır.

İkinci araştırma makalesi; Tülay KUZLU AYYILDIZ, Hülya KULAKÇI ALTINTAŞ, Cansu AYDIN, Esra MİNAZ ve Tuğba YÖRÜK'ün "0-5 Yaş Çocuklarda Rotavirüs Sıklığı ve Anne-Babaların Rotavirüse Yönelik Bilgi Düzeyleri ve Uygulamaları" isimli çalışmasıdır. Kesitsel tanımlayıcı tasarımdaki araştırma, Zonguldak ilinde 354 anne-baba ile gerçekleştirilmiştir. Çalışmada, anne-babaların rotavirüs aşısını bilme oranının yüksek olmasına rağmen, rotavirüs aşısı yaptırma oranının düşük olduğu saptanmıştır. Annelerin eğitim düzeyi arttıkça rotavirüs aşısını yaptırma oranlarının arttığı belirlenmiştir. Aşılama konusunda ebeveyn tutumunun belirlenmesiyle uygulamalara katkı verici bir araştırmadır.

Üçüncü çalışma; Gizem BAYRAKÇI ve Emine TÜRKMEN'in "McCloskey ve Mueller'in İş Doyum Ölçeği'nin Türkçeye Uyarlanması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması" başlıklı araştırmasıdır. Metodolojik tasarımdaki araştırmanın örneklemini 324 hemşire oluşturmuştur. McCloskey ve Mueller İş Doyumu Ölçeği'nin Türkçe formu kapsam ve yapı geçerliliği ölçütlerini karşılamaktadır. Madde analizleri ve zamana karşı değişmezlik güvenirlilik ölçütlerini sağlamakla birlikte, ölçeğin alt boyutları açısından iç tutarlılık (Cronbach alfa) güvenirliliği için çalışma yapılmasına gereksinim bulunmaktadır. Hemşire yöneticilere motivasyonu geliştirme yönünde yol gösterici bir araştırmadır.

Dördüncü çalışma; Figen ŞENGÜN İNAN, Neslihan GÜNÜŞEN, Sevecen ÇELİK İNCE ve Zekiye ÇETİNKAYA DUMAN'ın "Hemşirelik Öğrencileri Tarafından Uygulanan Akran Eğitim Programının Üniversite Öğrencilerinin Ruhsal Hastalıklara Yönelik İnançlarına Etkisi" isimli araştırmasıdır. Araştırma Tek grupta ön-test son-test yarı deneysel tasarımdaki araştırmanın örneklemini akran eğitimini uygulayan, hemşirelik üçüncü sınıf eğitici akranların ulaştığı hemşirelik dışı bölümlerde okuyan 144 üniversite öğrencisi oluşturmuştur. Hemşirelik öğrencileri tarafından uygulanan akran eğitiminin üniversite öğrencilerinin ruhsal hastalıklara yönelik inançlarında olumlu yönde değişim oluşturduğu belirlenmiştir. Bu sonuç doğrultusunda akran eğitimi ruhsal hastalıklara karşı damgalamayı azaltmada kullanılabilecek bir yöntem olarak düşünülebilir. Akran eğitiminin etkinliğinin kontrol gruplu ve uzunlamasına izlem tasarımlarıyla değerlendirilmesi önerilir. Hemşirelik eğitimine katkı verici bir çalışmadır.

Beşinci araştırma; Nurgül ŞİMAL ve Elif GÜRİSOY'un "Üniversite Öğrencilerinin Gelecekte Çocuk Sahibi Olmaya İlişkin Düşünceleri ve Etkileyen Faktörler" başlıklı çalışmasıdır. Tanımlayıcı olarak yapılan araştırmanın örneklemini 712 son sınıf öğrencisi oluşturmuştur. Öğrencilerin gelecekte çocuk sahibi olma düşüncesi üzerinde etkili olan faktörlerin başında çocuğun psikolojik yönü, soyun devamı ve kişilere ait bireysel tercihin geldiği saptanmıştır. Öğrencilerin büyük çoğunluğunun ekonomik özgürlüğe kavuşmadan çocuk sahibi olmak istemediği belirlenmiştir. Geniş aile tipine sahip ve en uzun süre yaşadığı yer köy olan öğrencilerin daha fazla sayıda çocuk sahibi olmak istedikleri, erkek çocuk algısını daha yoğun yaşadıkları ve soyun devamı açısından çocuğun önemine daha çok inandıkları saptanmıştır. Çalışmada kır-kent ayrımı belirgin şekilde ortaya çıkarken, anne-baba eğitim durumlarının çocuk sahibi olma isteği üzerinde anlamlı etkisinin olmadığı belirlenmiştir.

Altıncı araştırma makalesi; Soner BERSE, Betül TOSUN ve Nuran TOSUN'un "Periferik İntravenöz Katetere Bağlı Flebit Oranının ve Etkileyen Faktörlerin Değerlendirilmesi" isimli araştırmasıdır. Tanımlayıcı tasarımdaki çalışma, bir iç hastalıkları kliniğinde 93 hastaya uygulanan 195 periferik intravenöz kateter uygulaması incelenmiştir. Bu çalışmada periferik intravenöz kateterlerin dörtte birinden daha fazlasında flebit olduğu, ileri yaşın, kronik hastalığın, sürekli infüzyonun, aynı damara birden fazla kateterizasyonun ve kateterin kalış süresinin uzun olmasının hastalarda flebitin görülme oranını artırdığı bulunmuştur. Hemşirelerin flebit gelişimi açısından belirtilen risk faktörlerini kateter uygulaması ve bakımı konusunda göz önünde bulundurmaları, uygulanan periferik intravenöz kateterlerin geçerli ve güvenilir ölçüm araçları ile düzenli olarak flebit belirtileri açısından değerlendirilmesi önerilmektedir. Alana katkı verici bir araştırmadır.

Yedinci araştırma makalesi; Özge ÖZ YILDIRIM, Dilek ÇELİK EREN, Mehmet KORKMAZ ve İlnur AYDIN AVCI'nin "Üniversite Öğrencilerinin Üriner İnkontinans Farkındalıkları ve Benlik Saygıları Arasındaki İlişki" isimli araştırmasıdır. Tanımlayıcı nitelikteki araştırma, bir üniversitenin hemşirelik, ebelik ve sosyal hizmet bölümlerinde öğrenim gören 646 öğrenci ile yürütülmüştür. Öğrencilerin üriner inkontinans farkındalık ölçeği, sağlık sorunu olarak kabulünü engelleyen faktörler, üriner inkontinans ile başatme ve idrar korkusu yaşama alt boyutları orta düzeydedir. Öğrencilerin sağlık

motivasyonu alt boyutu kötü düzeyde ve kısıtlama alt boyutunun iyi düzeyde olduğu, üriner inkontinans yaşayan öğrencilerin benlik saygıları ise düşük düzeyde bulunmuştur.

Sekizinci araştırma makalesi; Nazlı ÖZTÜRK, Burcu ÇELİK KOCABIYIK, Fatma ARIKAN ve Hasan Şenol COŞKUN'un "Kanser Hastalarında Konstipasyon Sıklığı ve Gelişme Riskinin İncelenmesi" başlıklı çalışmasıdır. Tanımlayıcı nitelikteki bu çalışma, 18 yaşından büyük, kanser tanısı almış 129 hasta ile yürütülmüştür. Çalışmamızda onkoloji kliniğinde yatan hastaların çoğunluğunun konstipasyon yaşadığı, sürekli opioid tedavisi alma, destek tedavi alma ve metastaz varlığının hastaların konstipasyon yaşamasında etkili olduğu ve konstipe olmayan kanser hastalarının ise orta düzeyde risk altında olduğu belirlenmiştir. Onkoloji hastalarının bakımında dikkate alınması gereken bir konu olarak önem arz etmektedir.

Bu sayımızdaki ilk derleme makale; Seher ÇAKMAK ve Nesrin NURAL'ın "Kemoterapi ve Radyoterapi Alan Hastalarda Oral Mukozit: Bir Gözden Geçirme" başlıklı derlemesidir. Bu derlemede oral mukozitin tanımı, epidemiyolojisi, gelişme mekanizması, etiyolojisi/risk faktörleri, klinik/ekonomik sonuçları, değerlendirilmesi, önlenmesi/tedavisi ve hemşirenin rolü tartışılmıştır.

İkinci derleme makale; Sevecen ÇELİK İNCE ve Neslihan PARTLAK GÜNÜŞEN'in "Kronik Ruhsal Hastalığı Olan Bireylerde Diyabet Yönetimi ve Psikiyatri Hemşiresinin Rolü" isimli makalesidir. Bu derleme makalede, kronik ruhsal hastalığı olan bireylerde diyabet sıklığının, yönetiminin nasıl olduğuna ve psikiyatri hemşirelerinin rollerine ışık tutulmuş, aynı zamanda ruhsal hastalığı olanlardaki diyabet artışının yönetimine katkı sağlayıcı uygulamalar tartışılmıştır.

Üçüncü derleme makale; Pelin KARATAŞ, Hüsnüye ÇALIŞIR ve Seher SARIKAYA KARABUDAK'ın "Ailenin Güçlendirilmesi ve Pediatri Hemşireliğinde Uygulanması" başlıklı makalesidir. Derleme makalede, aile ve hemşirelik bakımı açısından oldukça önemli olan ailenin güçlendirilmesinin önemi, aileye, çocuğa ve sağlık çalışanlarına olan yararları açıklanmış, uygulama adımları ve pediatri hemşireliğinde uygulanmasına ilişkin somut öneriler irdelenmiştir.

Dördüncü ve son derleme makale; Nazlı BALTACI ve Mürüvvet BAŞER'in "Riskli Gebelerde Yaşanan Anksiyete, Prenatal Bağlanma ve Hemşirenin Rolü" isimli derlemesidir. Bu derlemede, riskli gebelik durumlarında yaşananlar, prenatal bağlanmanın önemi, bu kapsamda anne ve fetus arasındaki ilişkinin etkileri ve hemşirelik açısından kanıta dayalı uygulamaların katkısı tartışılmıştır.

Temmuz sayımızda, araştırma makaleleri ve derlemeleri ile literatüre, hemşirelik uygulamalarına ve yönetimine katkı veren tüm yazarlara, hakemlere, bölüm editörlerine ve bütün süreçlerde emek veren dergi yayın kuruluna teşekkürlerimi sunarım.

Mesleğimizin gelişimine katkı verecek değerli çalışmalarla bir sonraki sayımızda buluşmayı ümit ediyorum.

SAĞLIKLA KAL TÜRKİYEM...
Prof. Dr. Şeyda SEREN İNTEPELER
Editör